

Sarajevo, 07.12.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.11.2020. - 04.12.2020.

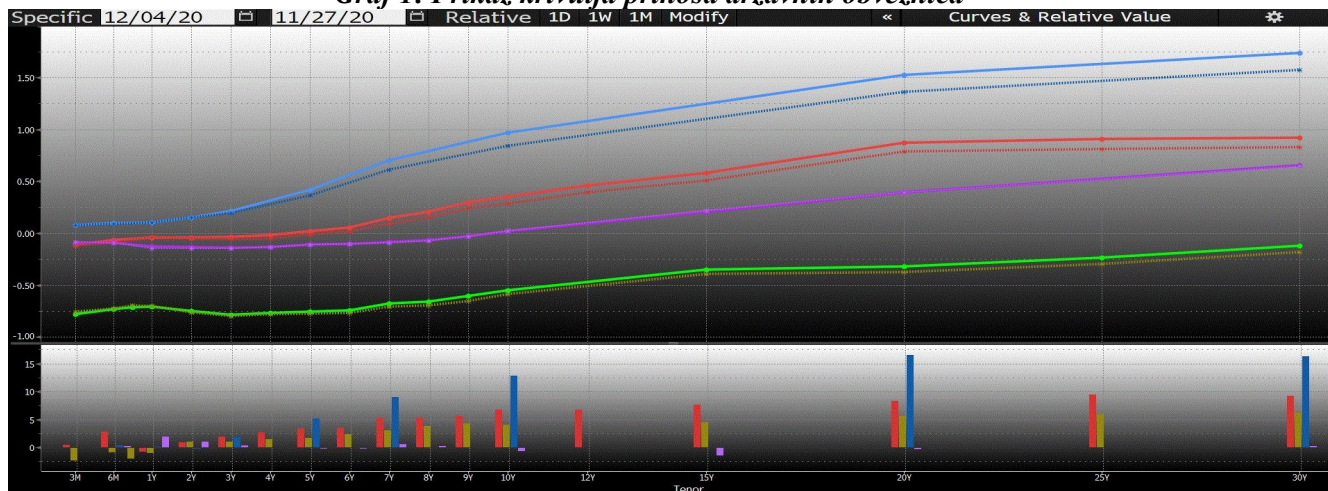
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	27.11.20	-	4.12.20	27.11.20	-	4.12.20	27.11.20	-	4.12.20	27.11.20	-	4.12.20
2 godine	-0,76	-	-0,75	↗	0,15	-	0,15	→	-0,04	-	-0,04	→
5 godina	-0,77	-	-0,75	↗	0,36	-	0,42	↗	-0,01	-	0,02	↗
10 godina	-0,59	-	-0,55	↗	0,84	-	0,97	↗	0,28	-	0,35	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	27.11.20	-	4.12.20
3 mjeseca	-0,695	-	-0,729
6 mjeseci	-0,724	-	-0,732
1 godina	-0,671	-	-0,681

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.12.2020. godine (pune linije) i 27.11.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone kraćeg i srednjeg roka dospijeca su zabilježili blagi rast u odnosu na prethodnu sedmicu (do 2 bazna poena), dok je nešto veći rast od oko 4 bazna poena zabilježen kod obveznica dužeg roka dospijeca. Na donekle povećani optimizam na finansijskim tržištima uticaj su imale vijesti koje se tiču vaccine protiv Covid19, naročito u utorak kada su Pfizer i BioNTech zatražili odobrenje za prodaju svojih vakcina u EU. S druge strane, EU je još uvijek suočena sa nemogućnosti odobrenja budžeta za narednu godinu, uključujući i fond pomoći zbog pandemije, a sve zbog veta koji su Mađarska i Poljska iskoristile. Komesar za EU budžet Hahn je izjavio „Varšava i Budimpešta ne mogu nas zaustaviti da pomognemo svojim građanima“ te je potvrdio da su advokati ove institucije pronašli moguće načine da zaobiđu prigovore ovih članica na planiranu potrošnju EU. Takođe, objavljeni podaci poput stope inflacije u eurozoni, a koja je u novembru prema preliminarnim podacima već treći mjesec ostala nepromijenjena na nivou -0,3%. Krajem ove sedmice se održava sjednica UV ECB, a podaci poput

ovih povećavaju špekulacije da bi ECB mogla donijeti odluku o povećanju programa kupovina obveznica, odnosno povećanju roka trajanja programa koji je uveden zbog pandemije (PEPP). Članica IV ECB Schnabel je izjavila da ECB treba da se fokusira na održavanju trenutnih nivoa tokom trajanja krize, čime je upozorila na povećanu nadu za velikim stimulansima. Ipak, nije isključila mogućnost dodatne podrške jer bi pandemija mogla biti više izražena u odnosu na ranija očekivanja.

U Španiji je, nakon nekoliko godina usvojen adekvatan budžet, što za premijera Sancheza predstavlja signal da postoji veća politička stabilnost. Ovaj budžet predviđa milijarde eura od EU programa pomoći za ekonomiju, za koju se očekuje da bi ove godine mogla da zabilježi pad od skoro 12%. Na kraju protekle sedmice agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch potvrdila je dugoročni rejting Italije (BBB-), kao i stabilne izgleda rejtinga.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – Belgija (kvartalno) final.	III kvartal	10,7%	11,4%	-11,8%
2.	GDP – Austrija (kvartalno) final.	III kvartal	11,1%	12,0%	-11,6%
3.	GDP – Portugal (kvartalno)	III kvartal	13,3%	13,3%	-13,9%
4.	GDP – Italija (kvartalno)	III kvartal	16,1%	15,9%	-13,0%
5.	GDP – Irska (kvartalno)	III kvartal	-	11,1%	-3,2%
6.	GDP – Grčka (kvartalno)	III kvartal	8,3%	2,3%	-14,1%
7.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	OKT	0,2%	1,8%	-1,1%
8.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	NOV	-0,2%	-0,3%	-0,3%
9.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	NOV	-0,4%	-0,7%	-0,5%
10.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	NOV	-0,5%	-0,3%	-0,6%
11.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	NOV	-0,8%	-0,9%	-0,9%
12.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	OKT	-2,3%	-2,0%	-2,3%
13.	PMI kompozitni indeks– EZ (final.)	NOV	45,1	45,3	50,0
14.	Maloprodaja – EZ (G/G)	OKT	2,6%	4,3%	2,5%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	OKT	5,8%	8,2%	7,0%
16.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	OKT	-	8,8%	10,1%
17.	Maloprodaja – Italija (G/G)	OKT	0,7%	2,9%	1,4%
18.	Stopa nezaposlenosti – EZ	OKT	8,4%	8,4%	8,5%
19.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	OKT	-	5,1%	5,2%
20.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	OKT	9,9%	9,8%	9,7%
21.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	NOV	6,3%	6,1%	6,2%
22.	Stopa nezaposlenosti – Irska	NOV	-	7,5%	7,2%
23.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	NOV	55,0	25,3	49,6

SAD

Financial Times je objavio vijest da bi novi zakon o stimulansima u SAD mogao biti usvojen već početkom ove sedmice. Dvostranačka grupa senatora SAD će predstaviti legislativu za dodatne fiskalne stimulanse u vrijednosti oko 908 milijardi dolara sa ciljem da se podstakne ekonomija kojoj prijeti dalji pad zbog povećanog broja zaraženih virusom Covid19. Ipak Mark Warner, jedan od senatora iz reda demokrata koji je predvodio desetočlanu dvostranačku grupu, koja se zalaže za finansijsku podršku, je istakao da je napor bio poduzet sa obje strane kada je u pitanju prijedlog za hitni paket pomoći u trajanju od četiri mjeseca. Pored toga, Warner je istakao da je još uvijek nejasno da li će lider većine u Senatu McConnell dopustiti da zakon ide na glasanje, uprkos tome što je iznio neke pozitivne stavove u vezi sa istim.

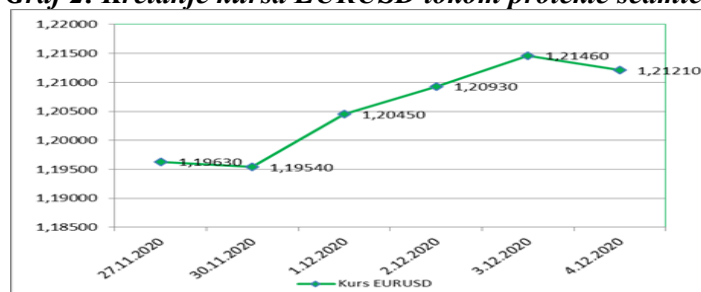
Novoizabrani predsjednik Biden je zvanično odabrao bivšu predsjednicu Feda Yellen na mjesto ministra finansija. Prilikom izlaganja pred Senatom predsjednik Feda Powell je izjavio da se ekonomija SAD još uvijek nalazi u pogoršanom i neizvjesnom stanju uprkos napretku koji je napravljen vezano za pitanje vakcina. On je upozorio na izuzetnu neizvjesnost te da bi zima mogla biti teška i da bi male kompanije mogle ostati bez posla, iako bi snažan ekonomski oporavak mogao biti zabilježen u srednjem roku kada vakcina postane dostupna.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Prerađivački sektor Fed iz Dalasa NOV	56,7	56,7	56,7
2.	ISM prerađivački sektor NOV	58,0	57,5	59,3
3.	MBA hipotekarni krediti 27. novembar	-	-0,6%	3,9%
4.	ADP promjena broja zaposlenih NOV	440.000	307.000	404.000
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 28. novembar	775.000	712.000	787.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 21. novembar	5.800.000	5.520.000	6.089.000
7.	Zaposleni u nefarmerskom sektoru (promjena) NOV	460.000	245.000	610.000
8.	Stopa nezaposlenosti NOV	6,7%	6,7%	6,9%
9.	Trgovinski bilans (u mlrd USD) OKT	-64,8	-63,1	-62,1

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1963 na nivo od 1,2121, pri čemu je u četvrtak zabilježen najveći nivo od aprila 2018. godine (1,2146).

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Pitanje postizanja sporazuma o trgovini nakon Brexita je i dalje jedno od gorućih pitanja u Velikoj Britaniji, posebno jer je do konačnog Brexita ostalo veoma malo vremena (konačan rok je 31.12.2020. godine). Krajem sedmice BBC je objavio vijest da su Velika Britanija i EU obnovili pregovore o post Brexit trgovini te su ministri za BBC istakli da sporazum i dalje može biti postignut, uprkos tome što se konačan rok približava. The Guardian je ranije objavio vijest da će napredak u dijelu ribarstva uticati da se mogućnost postizanja sporazuma pojača. Ipak, izvori koji su bliski Vladi Velike Britanije navode da još uvijek nije postignut napredak u dijelu ribarstva. Financial Times je objavio da će Vlada Velike Britanije objaviti da će izvoznici biti osigurana dodatna finansijska pomoć sa ciljem ohrabivanja trgovine nakon Brexita. Isti izvor je, takođe, objavio da su kancelarka Merkel i predsjednik Macron dogovorili da olabave zahtjeve EU za takozvanim „jednakim uslovima“. EU je u petak ukazala Velikoj Britaniji da je vrijeme da odluče o tome kakve odnose u budućnosti žele sa EU, s obzirom na to da su zvaničnici EU predložili da se sporazum može postići najranije tokom vikenda koji slijedi.

BoE razmatra politiku negativnih kamatnih stopa. Tako je član MPC BoE Saunders istakao da bi donji nivo kamatnih stopa mogao biti „malo iznad nule“ te da bi BoE trebala biti spremna da ubrizga dodatne stimulanse u ekonomiju brzo, ukoliko to bude potrebno za oporavak nakon pandemije ili u slučaju negativnih efekata Brexita. BoE trenutno preispituje operativnu izvodljivost uvođenja negativne referentne kamatne stope, odnosno njeno smanjenje ispod sadašnjih 0,1% te se konsultuje sa bankama oko toga kako bi se to odrazilo na njihovu profitabilnost.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP) NOV	0,0	-0,6	-0,6
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita OKT	84.000	97.500	92.100
3.	Monetarni agregat M4 (G/G) OKT	-	0,6%	0,8%
4.	Nationwide cijene kuća (G/G) NOV	5,4%	6,5%	5,8%
5.	PMI prerađivački sektor F NOV	55,2	55,6	53,7

6.	PMI uslužni sektor F	NOV	45,8	47,6	51,4
7.	PMI kompozitni F	NOV	47,4	49,0	52,1
8.	PMI građevinski sektor	NOV	52,0	54,7	53,1

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,89832 na nivo od 0,90224, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3311 na nivo od 1,3441.

JAPAN

Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da je BoJ spremna da nakon marta sljedeće godine produži niz mjera, koje za cilj imaju oslobađanje poteškoća korporativnog finansiranja, sugerišući da bi takva odluka mogla biti donesena već ovog mjeseca, nakon što je ponovni skok zaraženih negativno djelovao na buduće izglede. On je dodao da se japanska ekonomija oporavlja zahvaljujući oporavku izvoza automobila, koji će pomoći da se izbjegne povratak u deflaciju, ali je i upozorio da će dugotrajne posljedice od pandemije uticati na to da bilo kakva vrsta oporavka bude umjerena i da kompanije i dalje osjete finansijski stres, uz prisutne rizike da ekonomija bude usmjerena ka dolje. Prema nacrtu za paket stimulativnih mjera, koje je objavio Reuters, Japan će ponuditi subvencije regionalnim bankama koje se budu spajale sa konkurentima kao dio plana podrške ekonomskog rasta u regionalnim područjima. Takođe, premijer Suga je obećao podršku ruralnim područjima kao i njihovim pogođenim kreditorima, koji su se suočili sa negativnim posljedicama niskih margina i ultra niskim kamatnim stopama, kao i sve manjom bazom stanovništva.

Član MPC BoJ Suzuki je izjavio da bi BoJ trebalo da dozvoli postepeni rast prinosa obveznica sa veoma dugim rokom dospeljeća, kao dio napora kojim bi program stimulansa ove centralne banke bio održiv. Prema trenutnoj politici kontrole krive prinosa, BoJ nastoji da održi kratkoročne kamatne stope na nivou oko -0,1%, a prinos na desetogodišnje japanske obveznice na nivou oko 0%, čiji je osnovni cilj pomoć oporavku ekonomije niskim troškovima zaduživanja.

U Japanu je početkom sedmice najavljena ostavka predsjednika berze u Tokiju (TSE) Miyaharae, a ova odluka dolazi skoro dva mjeseca nakon što je obustavljeno trgovanje na ovoj berzi, što je ocijenjeno kao najgori zastoj koji je berza pretrpila od kada je 1999. godine potpuno prešla na sistem elektronskog trgovanja.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja (G/G)	OKT	6,2%	6,4%	-8,7%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	OKT	-4,6%	-3,2%	-9,0%
3.	Građevinske porudžbine (G/G)	OKT	-	-0,1%	-10,6%
4.	Stopa nezaposlenosti	OKT	3,1%	3,1%	3,0%
5.	Prodaja automobila (G/G)	NOV	-	6,0%	31,6%
6.	Kompozitni PMI indeks (final.)	NOV	47,0	48,1	48,0
7.	Kapitalna potrošnja (G/G)	III kvartal	-12,1%	-10,6%	-11,3%
8.	Indeks povjerenja potrošača	NOV	33,0	33,7	33,6

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 124,48 na nivo od 126,32. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 104,09 na nivo od 104,17.

NAFTA I ZLATO

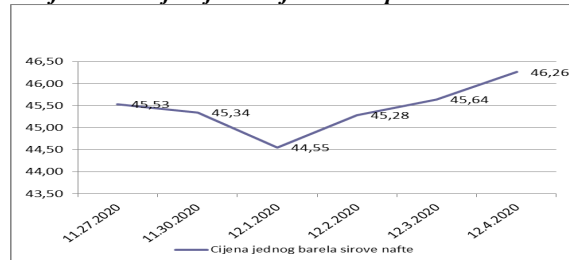
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 45,53 USD (38,06 EUR).

Početkom sedmice cijena nafte je bilježila smanjenje zbog neizvjesnosti oko sastanka OPEC-a. Sastanak koji je trebao biti održan početkom sedmice prolongiran je za nekoliko dana nakon što se članice OPEC-a nisu uspjele dogovoriti o produženju smanjenog nivoa proizvodnje nafte, od 7,7 miliona barela na dnevnoj osnovi. Sredinom sedmice cijena nafte je povećana te je zabilježen dnevni rast od 1,64%, a rezultat je vijesti da je Velika Britanija odobrila primjenu vakcine protiv Covid19.

Sredinom sedmice su se pojavile vijesti da su OPEC i Rusija sklopili oprezan sporazum o povećanju obima ponude nafte od januara naredne godine, s obzirom na to da proizvođači nastoje da ponude veće količine proizvoda na tržište, uprkos novom talasu širenja pandemije koji uporno utiče na tražnju za ovim energentom. Krajem sedmice cijena nafte je bilježila rast nakon što je OPEC+ donio odluku o povećanju obima ponude nafte za 500.000 barela dnevno od početka naredne godine, kao i odluku da će održavati mjesečne sastanke na kojima će se raspravljati o narednim potezima. Ovo povećanje obima ponude je bilo manje od očekivanih 2 miliona barela, kako je inicijalno bilo planirano u aprilu kada je efekat pandemije bio najviše izražen.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 46,26 USD (38,17 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 1,60%, što predstavlja peti uzastopni sedmični rast cijene ovog energenta.

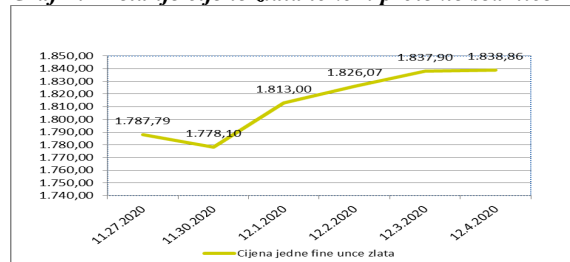
Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.787,79 USD (1.494,43 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta, uglavnom kao posljedica slabljenja dolara.

Nakon pada cijene zlata na zatvaranju tržišta u ponedjeljak, cijena zlata je u utorak bilježila rast, te je cijena povećana preko 1.800 dolara po unci jer su investitori počeli sa procjenom optimizma oko obnovljenih pregovora o fiskalnim stimulansima u SAD. Narednih dana cijena zlata je nastavila da raste uglavnom pod uticajima neizvjesnosti oko fiskalnih stimulansa u SAD, deprecijacije dolara, kao i početka zvanične upotrebe vakcine protiv Covid19 u Velikoj Britaniji. Uprkos tome što je cijena zlata posljednjih mjesec dana smanjena pod uticajem optimizma oko pronalaska vakcine, zlato i dalje bilježi najveći godišnji rast u posljednjih deset godina pod uticajem pandemije koja je izazvala globalno ekonomsko usporenje. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da bilježi blagi rast, s obzirom na to da investitori procjenjuju optimizam oko razvoja vakcine, kao i obnovljenih tenzija između SAD i Kine. Velika Britanija ove sedmice počinje sa vakcinisanjem protiv Covid19, dok bi SAD mogla odobriti vakcinu za hitnu upotrebu najranije u četvrtak. Što se tiče geopolitičkih tenzija, SAD se priprema da sankcioniše još desetak kineskih zvaničnika zbog njihove umješanosti u diskvalifikaciji zakonodavaca Hong Konga. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.838,86 USD (1.517,09 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 2,86%, nakon što je prethodne tri sedmice bilježila pad.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.